

Sygn. akt V KK 417/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)
SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)
SSN Dariusz Świecki

Protokolant Anna Kowal

w sprawie P. K.
w przedmiocie wyroku łącznego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 11 marca 2014 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w N.
z dnia 20 lutego 2012 r.

- I. uchyla zaskarżony wyrok w całości i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego obejmującego skazania opisane w pkt I do V w części wstępnej wyroku umarza, zaś wydatkami postępowania karnego w tym przedmiocie obciąża Skarb Państwa;
- II. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 20 lutego 2012 r., Sąd Rejonowy w N., po rozpoznaniu wniosku P. K. z dnia 5 maja 2011 r., skazanego prawomocnymi wyrokami:

- I. Sądu Rejonowego z dnia 9 lutego 2009 r., sygn. akt II K 587/08, za czyn z art. 279 § 1 k.k. i inne popełniony w nocy z 15/16 listopada 2008 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby. Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 17 grudnia 2010 r., sygn. akt II Ko 1955/10 zarządzono wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności;
- II. Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2009 r., sygn. akt II K 19/09, za czyn z art. 58 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. popełniony od czerwca 2006 r. do marca 2007 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby. Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 17 grudnia 2010 r., sygn. akt II Ko 1956/10 zarządzono wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności;
- III. Sądu Rejonowego z dnia 9 marca 2009 r., sygn. akt II K 160/08, za czyny z art. 158 § 1 k.k. popełnione w nocy 3 czerwca 2006 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby. Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 17 grudnia 2010 r., sygn. akt II Ko 1957/10 zarządzono wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności;
- IV. Sądu Rejonowego z dnia 20 stycznia 2011 r., sygn. akt II K 2490/10, za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony 27 września 2010 r. na karę 1 roku (w wyroku łącznym mylnie wskazano 2 lata) pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby;
- V. Sądu Rejonowego z dnia 9 maja 2011 r., sygn. akt II K 1633/10, za czyn z art. 279 § 1 k.k. i inne popełniony 29 maja 2010 r. na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby;
- orzekł w ten sposób, że:
 1. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wyroki opisane w pkt I,

II i III części wstępnej wyroku, Sądu Rejonowego sygn. akt II K 587/08, II K 19/09 i II K 160/08 i wymierzył skazanemu P. K. karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. orzekł, że w pozostałym zakresie opisane w pkt 1 i połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;
3. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej opisanej w pkt I okresy odbytych kar w sprawach: Sądu Rejonowego sygn. akt II K 587/08 od dnia 17 listopada 2008 r. do dnia 12 grudnia 2008 r. i od dnia 28 lutego 2011 r. do dnia 3 sierpnia 2011 r., w sprawie sygn. akt II K 19/09 od dnia 3 sierpnia 2011 r. do dnia 3 lutego 2012 r. oraz w sprawie sygn. akt II K 160/08 od dnia 3 lutego 2012 r. do dnia 20 lutego 2012 r. i nadal;
4. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wyroki opisane w pkt IV i V części wstępnej wyroku, Sądu Rejonowego sygn. akt II K 2490/10 oraz Sądu Rejonowego sygn. akt II K 1633/10 i wymierzył skazanemu P.K. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
5. na podstawie art. 89 § 1 k.k. i art. 90 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec P. K. w pkt 4 kary łącznej na okres 5 lat próby i oddał skazanego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;
6. orzekł, że w pozostałym zakresie opisane w pkt 4 połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;
7. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego P. K. od kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa (k. 76).

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 3 marca 2012 r. (k. 79).

Wcześniej Sąd Rejonowy w N., wyrokiem z dnia 19 grudnia 2011 r., sygn. akt II K 1197/11, który stał się prawomocny w dniu 27 grudnia 2011 r., po rozpoznaniu wniosku P. K. z dnia 31 sierpnia 2011 r. i wskazaniu w części wstępnej wyroku, iż został on skazany prawomocnymi wyrokami tożsamymi z tymi, co do których orzekano w postępowaniu w przedmiocie wyroku łącznego w sprawie II K 1639/11 Sądu Rejonowego w N. orzekł, w sposób następujący:

1. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wyroki opisane w pkt I -

III Sądu Rejonowego sygn. akt II K 587/08, II K 19/09, II K 160/08 i wymierzył skazanemu karę łączną 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności,

2. orzekł, że w pozostałym zakresie połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu,

3. na podstawie art. 572 k.p.k. i art. 414 § 1 k.p.k. postępowanie odnośnie wydania wyroku łącznego co do wyroku opisanego w pkt IV i V części wstępnej wyroku, Sądu Rejonowego, sygn. akt II K 2490/10 i sygn. akt II K 1633/10, umorzył wobec braku warunków do wydania wyroku łącznego,

4. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres odbytej przez skazanego kary w sprawie II K 587/08, II K 19/09.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 20 lutego 2012 r., sygn. akt II K 1639/11, na korzyść skazanego wniosł Prokurator Generalny. Zarzucając wyrokowi:

- rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na wydaniu wyroku łącznego obejmującego skazania P. K. wyrokami Sądu Rejonowego o sygn. akt II K 587/08, II K 19/09, II K 160/08 i II K 1633/10 oraz Sądu Rejonowego o sygn. II K 2490/10, które to skazania zostały już wcześniej objęte prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego z dnia 19 grudnia 2011 r., sygn. akt II K 1197/11, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., - wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w N. i umorzenie postępowania w oparciu o przepis art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co zważywszy na jej kierunek skutkuje uwzględnieniem jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Nie budzi najmniejszych wątpliwości, że w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie II K 1197/11 Sądu Rejonowego w N. prawomocnie rozstrzygnięto w sposób stanowczy co do dwóch układów skazań. Pierwszy obejmował skazania w sprawach II K 587/08, II K 19/09 i II K 160/08 Sądu Rejonowego w N., zaś drugi dotyczył skazań ujętych w wyrokach w sprawach II K 2490/10 Sądu

Rejonowego w G. i II K 1633/10 Sądu Rejonowego w N. Tożsamy układ skazań był przedmiotem rozważań oraz rozstrzygnięcia w zaskarżonym kasacją wyroku łącznym, zaś jedyną różnicą było to, iż w zakresie skazań określonych wyrokami II K 2490/10 oraz II K 1633/10 to kary pozbawienia wolności nimi orzeczone zostały połączone i warunkowo zawieszane (pkt 4 i 5 wyroku II K 1639/11), zaś w wydanym wcześniej prawomocnym wyroku łącznym II K 1197/11 postępowanie co do kary łącznej zostało prawomocnie umorzone wobec braku warunków (pkt 3 wyroku). Przypomnieć należy, że w sytuacji, gdy wykonanie obu orzeczonych kar pozbawienia wolności w sprawach II K 2490/11 i II K 1633/10 zostało warunkowo zawieszane, to zgodnie z dominującą linią orzeczniczą Sądu Najwyższego – oczywiście przy spełnieniu warunku z art. 85 k.k. (co w przypadku tych skazań miało miejsce) – nie było możliwe orzeczenie innej kary niż kara pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem wykonania (por. np. uchwała SN z dnia 25 października 2000 r., I KZP 28/00, OSNKW 2000/11-12/91; wyrok SN z dnia 10 stycznia 2008 r., II KK 283/07, R-OSNKW 2008/1/55). W wyroku łącznym II K 1197/11 Sąd Rejonowy w N. nie połączył jednak tych kar, a umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w tym zakresie. Brak uzasadnienia wyroku nie pozwala na ustalenie powodu takiego rozstrzygnięcia, choć można przypuszczać, iż kara łączna w ocenie tego sądu powinna przekroczyć wówczas dwa lata (do połączenia były kary dwóch lat oraz roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności), bo wówczas niemożliwe było jej warunkowe zawieszenie (art. 69 § 1 k.k.), co jednocześnie stanowiło podstawę umorzenia postępowania. Niezależnie jednak od motywów takiego rozstrzygnięcia, prawomocne umorzenie na podstawie art. 572 k.p.k. postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach II K 2490/10 Sądu Rejonowego w G. oraz II K 1633/10 Sądu Rejonowego w N., a których wykonanie zostało warunkowo zawieszane, stanowi określoną w art. 17 pkt 7 k.p.k. przeszkodę procesową do ponownego orzekania w tym samym przedmiocie (a więc co do tych samych skazań – por. np. wyrok SN z dnia 30 listopada 2011 r., II KK 149/11, OSNKW 2011, z.12, poz.113), chyba że nastąpi zmiana w statusie orzeczonych kar, tj. zostanie prawomocnie zarządzone

wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności. Powagę rzeczy osądzonej uzyskuje bowiem także postanowienie o umorzeniu postępowania z powodu braku warunków do wydania wyroku łącznego, i o ile przeszkoda ta ma charakter trwały w odniesieniu do przedmiotowych skazań, gdy nie jest co do nich spełniony warunek z art. 85 k.k. (warunek czasowy), to inaczej rzecz się kształtuje, gdy przedmiotem takiego orzeczenia jest spełniający warunek z art. 85 k.k. zbieg skazań – za czyny popełnione przed dniem 8 czerwca 2010 r. (art. 89 §1a k.k.) – na kary pozbawienia wolności, których wykonanie w wyroku warunkowo zawieszono. Gdyby w takim układzie doszło następnie do prawomocnego zarządzenia wykonania kar pozbawienia wolności warunkowo zawieszonych, to wcześniejsze umorzenie postępowania z powodu braków warunków do wydania wyroku łącznego nie stoi na przeszkodzie ponownemu procedowaniu i orzekaniu w tym przedmiocie, albowiem zmienił się status tych kar w zakresie ich wykonania (por. wyrok SN z dnia 16 stycznia 2009 r., IV KK 273/08, R-OSNKW 2009/1/125; postanowienie SN z dnia 3 października 2005 r., V KK 128/08, OSNKW 2005, z.12, poz.119). Taka sytuacja nie zaistniała jednak w niniejszej sprawie, co oznacza, iż cały zaskarżony kasacją wyrok dotknięty jest uchybieniem wskazanym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., co musi skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i umorzeniem postępowania w tym zakresie. Rację ma też Prokurator Generalny, że zarówno niższa kara łączna orzeczona za pierwszy zbieg skazań (rok i 5 miesięcy pozbawienia wolności), jak i fakt, iż nie jest już możliwe od strony prawnej zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszonej w sprawie II K 2490/10 Sądu Rejonowego w G., jednoznacznie dowodzą skierowania kasacji na korzyść skazanego.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w wyroku. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego uzasadnione jest treścią art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 626 § 1 k.p.k., zaś o wydatkach postępowania kasacyjnego orzeczono w oparciu o przepis art. 638 k.p.k.